

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

สิริลักษณ์ แสงสุข

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: saweangsuk1993@gmail.com

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: pongsak@kru.ac.th

มิตภาณี พุ่มกล่อม

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: pianohawi@gmail.com

Received: July 1, 2022 Revised: July 1, 2022 Accepted: July 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามขนาดสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 303 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการสื่อสาร ด้านสร้างชุมชน ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านนักคิดวิเคราะห์ และด้านสร้างพลังเชิงบวก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนักคิดวิเคราะห์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมากกว่าครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณลักษณะ, ศตวรรษที่ 21

THE 21st CENTURY CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AS OPINION BY TEACHER UNDER KANCHANABURI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

Sirilak Saweangsuk

Educational Administration. Kanchanaburi Rajabhat University

E-Mail : saweangsuk1993@gmail.com

Pongsak Ruamchomrat

Educational Administration. Kanchanaburi Rajabhat University

E-Mail : pongsak@kru.ac.th

Mitparnee Pumklom

Educational Administration. Kanchanaburi Rajabhat University

E-Mail : pianohawi@gmail.com

Abstracts

The purposes of this research were to study and compare the 21st century characteristics of school administrators as opinion by teacher under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by school sizes.

The sample consisted 303 teachers under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, selected by stratified random sampling. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire with the content validity of 1.00 and the reliability of 0.97 to collect data which were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and Scheffe's pair comparison at statistical significance of 0.05.

The research of the study was as follow:

1. The level of the 21st century characteristics of school administrators as opinion by teacher under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 overall and in each individual were arranged in descending order as creative, builds community, visionary, communicator, critical thinker and positive energy.

2. The comparison of the 21st century characteristics of school administrators as opinion by teacher under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by school sizes, was not different. In separate aspects, the aspect of critical thinker was significantly different by the teacher in the middle school were more opinion than teacher in the large school.

Keywords: school administrators, characteristics, the 21st century

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) หรือโลกไร้พรมแดนที่กระแสของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สังคมโลกเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารมากมาย และสลับซับซ้อนจึงเป็นโลกไร้พรมแดนแห่งข้อมูลข่าวสาร และการหลั่งไหลของข้อมูล ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้สิ่งเหล่านี้ได้กลายมาเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมองค์กรต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะตามมาในอนาคต รวมถึงระบบการศึกษาด้วย (ชัยยนต์ เพาพาน, 2558, หน้า 115)

การพัฒนาระบบการศึกษาจะต้องเริ่มจากการพัฒนาคนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม การศึกษาจำเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา ความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า ก)

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชา ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ฝึกทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและฝึกทักษะชีวิตอันจำเป็นในการดำรงชีพให้กับนักเรียน สร้างสรรค์บุคลิกภาพทางสังคมให้แก่นักเรียน เพื่อให้สามารถปรับตนเองในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและปฏิบัติตนให้มีคุณค่าแก่สังคมเป็นทรัพยากรมนุษย์ตามความต้องการของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญที่สุดต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารจัดการสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจัดบุคลากรให้ร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ที่กำหนดแนวทางให้กับการทำงานของบุคลากร เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าปราศจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว บุคลากรที่ร่วมกันก็จะไม่มีความหมายและไม่สามารถทำอะไรได้สำเร็จ (ชาญชัย อาจิสมาจาร, 2560, หน้า 16)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (2563, หน้า 9) เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานหนึ่งที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาประการหนึ่งว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 กำหนดไว้และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วิสัยทัศน์ในการบริหาร เนื่องจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในปัจจุบัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคศตวรรษที่ 21 อยู่แล้ว แต่ได้เกิดประเด็นที่น่าสนใจขึ้นว่าผู้บริหาร

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งถือได้ว่าครูในสถานศึกษาเป็นกระบอกที่สะท้อนของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดีที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารตลอดเวลา โดยมุ่งหวังว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ความแตกต่างของความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของตนเอง ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์และทันกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 1,427 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 303 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางซิและมอร์แกน (krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (proportionate stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมี 6 ด้าน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์วัดระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1976, p. 19) มี 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
2. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านนวัตกรรมการศึกษา ด้านนวัตกรรมการสื่อสาร ด้านนวัตกรรมการบริหาร ด้านสร้างชุมชน และด้านสร้างพลังเชิงบวก
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือ ตามคำนิยามของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงถือได้ว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 30 ข้อ
6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ แล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97
7. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เพื่อแจกให้กับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้กับผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อรายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)
3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านนักรสื่อสาร	4.46	0.52	มาก
2. ด้านสร้างชุมชน	4.44	0.58	มาก
3. ด้านนักคิดวิเคราะห์	4.41	0.55	มาก
4. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.40	0.52	มาก
5. ด้านนักสร้างสรรค์	4.39	0.53	มาก
6. ด้านสร้างพลังเชิงบวก	4.37	0.61	มาก
รวม	4.41	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านนักรสื่อสาร ($\bar{X}=4.46$) รองลงมาคือด้านสร้างชุมชน ($\bar{X}=4.44$) ด้านนักคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}=4.41$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.40$) ด้านนักสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.39$) และด้านสร้างพลังเชิงบวก ($\bar{X}=4.37$)

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม

คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตาม ความคิดเห็นของครู	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.49	0.44	4.38	0.53	4.46	0.47	1.60	0.203
2. ด้านนักสร้างสรรค์	4.46	0.43	4.37	0.54	4.47	0.46	1.47	0.233
3. ด้านนักการสื่อสาร	4.52	0.44	4.41	0.55	4.52	0.46	1.89	0.153
4. ด้านนักคิดวิเคราะห์	4.46	0.42	4.34	0.59	4.51	0.48	3.46*	0.033
5. ด้านสร้างชุมชน	4.47	0.46	4.41	0.59	4.53	0.53	1.55	0.213
6. ด้านสร้างพลังเชิงบวก	4.42	0.50	4.36	0.59	4.46	0.54	0.85	0.427
รวมเฉลี่ย	4.47	0.39	4.38	0.51	4.39	0.43	2.06	0.129

หมายเหตุ : * = Sig < 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านด้านนักคิดวิเคราะห์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านนักคิดวิเคราะห์

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก (Sig.)	ขนาดกลาง (Sig.)	ขนาดใหญ่ (Sig.)
		4.42	4.32	4.53
ขนาดเล็ก	4.42	-	0.11 (0.371)	0.06 (0.787)
ขนาดกลาง	4.32	-	-	0.17* (0.038)
ขนาดใหญ่	4.53	-	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านนักคิดวิเคราะห์ ระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นมากกว่าครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านนักการสื่อสาร รองลงมาคือ ด้านสร้างชุมชน ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านนักคิดวิเคราะห์ และด้านสร้างพลังเชิงบวก ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตระหนักดีว่าในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทุกคนต้องมีการตื่นตัว เตรียมพร้อมในการเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ ทักษะที่สำคัญสำหรับนักเรียนในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ดังที่ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2560, หน้า 16) ได้กล่าวว่า โรงเรียน ครู เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชา การเรียนรู้ต่าง ๆ การอบรม การสร้างถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ฝึกทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและฝึกทักษะชีวิตอันจำเป็นในการดำรงชีพให้กับนักเรียน สร้างสรรค์บุคลิกภาพทางสังคมให้นักเรียน รวมไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการอีกทางหนึ่งเพื่อช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้กับครูผู้สอน ผลจากการทราบและตระหนักดีว่า โลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก จากที่กล่าวมา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีคุณลักษณะที่พร้อมกับโลกยุคศตวรรษที่ 21 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ คะนิงนิตย กิจวิจิ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ หัตยา ชนะสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ก็ต้องบริหารภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าจะเป็นงานทั้ง 4 ฝ่าย วิชาการ งบประมาณ บุคคล ทั่วไป ถึงแม้งบประมาณ บุคลากร จะไม่เท่ากันแต่สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีเหมือนกันคือ การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการ รวมไปถึงคุณลักษณะของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิสัยทัศน์

การคิดวิเคราะห์ การสื่อสารให้ก้าวทันสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ คะเน็งนิธย์ กิจวิธ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาด ต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของอดิศร ศรีเมืองบุญ (2562) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2564) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าขนาด สถานศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชุมพร ภาমনตรี (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 โดยการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้ของครูใน สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยา ชนะสิทธิ์ (2560) ได้ ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนักคิดวิเคราะห์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นมากกว่าครูในสถานศึกษาขนาด ใหญ่ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาขนาดกลางมีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนนักเรียนที่ไม่ มากจนเกินไป ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเข้าถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ นักเรียนได้เร็ว และแก้ปัญหาได้ทันและเหมาะสม โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางก็ควรมี คุณลักษณะในด้านนักคิดวิเคราะห์สูงกว่าผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของกะเน็งนิธย์ กิจวิธ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเป็น นักคิดวิเคราะห์ ที่มีขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2564) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าขนาดศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านนักคิดวิเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุง หรือพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง และ ปรับปรุงการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ บริหารการจัดการศึกษาให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนและคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

1.3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ควรพิจารณาให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานในโรงเรียนศึกษาขนาดเล็กก่อนที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

2.2 ควรศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของหลาย ๆ ฝ่าย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- คะเนิงนิตย์ กิจวธิ. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชาญชัย อาจินสมมาตร. (2560). การบริหารการศึกษาและทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1), 1-9.
- ชุมพร ภามนตรี. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร. (2564, มีนาคม). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. การประชุมวิชาการระดับชาติ สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.

- หัตถยา ชนะสิทธิ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะ
แก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดิสร ศรีเมืองบุญ. (2562). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 9(2), 551-560.
- Best, J. W. (1981). Research in education (4th ed.). New Jerson: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1976). Management styles and the human component. New York: AMACOM.